

uw kenmerk
uw brief van
ons kenmerk 23.086309
inlichtingen bij
doorkiesnummer

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Nieuwkomers

datum
bijlage(n)

Met deze tweede raadsinformatiebrief over de situatie rondom nieuwkomers nemen we u mee in de ontwikkelingen en gebeurtenissen in het tweede en derde kwartaal van dit jaar. Doordat de opgaven met betrekking tot de opvang en huisvesting van Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers en statushouders steeds meer met elkaar verbonden raken, hebben we besloten om u in deze raadsinformatiebrief over al deze onderwerpen te informeren.

1. Opvang Oekraïense vluchtelingen

Landelijke ontwikkelingen

Door de voortdurende oorlog in Oekraïne blijven er zich Oekraïense vluchtelingen in Nederland melden. Waar het Rijk eerder dit jaar nog uitging van 90.000 benodigde opvangplekken, is dit aantal inmiddels opgehoogd naar 97.000 per 1 februari 2024. Voor de gemeente Rijswijk betekent dit een aanvullend verzoek van 13 plekken bovenop de oorspronkelijke taakstelling van 98 en een eerder aanvullend verzoek van 75 opvangplekken. Hiermee komt het totaal op 186. Dankzij de ruime beschikbaarheid van kamers in twee hotels die vluchtelingen uit Oekraïne opvangen, voldoet Rijswijk al aan de extra opgave (zie 'Opvang in Rijswijk'). In de regio Haaglanden is het aantal benodigde plekken per 1 februari 2024 nog niet gehaald en zijn momenteel nog zo'n 500 extra plekken nodig.

Tijdelijke wet Opvang ontheemden Oekraïne

Voor het organiseren van opvang voor de langere termijn is landelijke wet- en regelgeving in voorbereiding. De tijdelijke wet 'Opvang ontheemden Oekraïne' wordt 12 oktober a.s. door de Tweede Kamer besproken. Deze wet vervangt de huidige noodwet (Wet verplaatsing bevolking), maar brengt geen aanvullende taken naar de gemeente. Wel wordt de opvangtaak met deze wet niet langer bij de burgemeester belegd, maar bij het college van burgemeester en wethouders.

Derdelanders

Vluchtelingen uit Oekraïne, die niet de Oekraïense nationaliteit hebben en in Oekraïne verbleven met een tijdelijke verblijfsvergunning, hebben van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) een besluit gekregen waarin stond dat zij Nederland uiterlijk 2 oktober 2023 moesten verlaten. Deze zogeheten derdelanders vallen volgens de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid niet meer onder de Richtlijn tijdelijke bescherming die voor de Oekraïense vluchtelingen geldt. Vanwege een tussenuitspraak van de Raad van State heeft de staatssecretaris de beëindiging van de tijdelijke bescherming opgeschort totdat de Raad van State in november een definitieve uitspraak heeft gedaan. Tot die tijd behouden alle derdelanders hun tijdelijke bescherming en daarmee hun recht op opvang, werk, leefgeld en zorg. Iedereen die zelf al is vertrokken krijgt die rechten echter niet terug.

S.v.p. bij correspondentie datum en kenmerk van deze brief vermelden en richten aan: Gemeente Rijswijk,
SD/BELSD, Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk

Het stadhuis is te bereiken met tram 17,

bus 22, 23, 30 en 51

pagina 1 van 4

Wij verhuizen naar het Huis van de stad Rijswijk! Nieuwe adres: Generaal Spoorlaan 2

Vanaf **7 november** zijn de publieksbalies verhuisd naar de nieuwe locatie. Hier kunt u terecht voor al uw documenten, zoals paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen, aktes en aangiften. Voor meer informatie: www.rijswijk.nl

Let op: De publieksbalies zijn gesloten op vrijdag 3 november een maandag 6 november in verband met de verhuizing.

In Rijswijk verblijven momenteel nog 9 derdelanders in de gemeentelijke opvang en 1 derdelander in de particuliere opvang. Zij zijn inmiddels door de IND op de hoogte gebracht van de situatie. Eén van hen heeft besloten de asielprocedure bij het COA te doorlopen. De overige derdelanders zijn bij ons bekend en wij gaan met hen het gesprek aan zodra de Raad van State duidelijkheid geeft over hun positie.

Opvang in Rijswijk

Rijswijk vangt sinds maart 2022 Oekraïense vluchtelingen op, zowel in de gemeentelijke opvangvoorzieningen (GOO) als in particuliere opvang (POO). In de POO verblijven momenteel ruim 100 Oekraïense vluchtelingen, voornamelijk bij gastgezinnen. Als zij niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien krijgen zij van de gemeente leefgeld voor kleding, eten en woonkosten.

De GOO bestaat uit twee hotellocaties waar op dit moment 252 en 20 plekken beschikbaar zijn. Hiermee is ruim voldaan aan onze taakstelling en inspanningsverplichting van 186 plekken per 1 februari 2024. Hoewel er in de hotels extra kamers kunnen worden afgenomen en de regio behoefte heeft aan meer opvangplekken, is uitbreiding van het aantal plekken in Rijswijk nu niet aan de orde. Op dit moment is het vooral onze zorg om de huidige opvang kwalitatief op peil te houden en de vluchtelingen die we in de GOO opvangen zo goed mogelijk te ondersteunen.

Snijverlies

Niet alle gerealiseerde opvangplekken zijn daadwerkelijk beschikbaar voor vluchtelingen. Dit heeft te maken met de samenstelling van de huishoudens en het gebrek aan variatie in de hotelopvang. Bijna alle kamers zijn geschikt voor twee personen, maar door de aanwezigheid van een niet splitsbaar tweepersoonsbed, wordt een deel van de kamers gebruikt door één persoon. Dit levert een 'snijverlies' op van zo'n 15%. De staatssecretaris heeft gemeenten onlangs gevraagd het snijverlies zoveel mogelijk te beperken. In samenwerking met het regionale coördinatiecentrum vluchtelingen spreiding (RVCS), voorheen het aanmeldcentrum in de Broodfabriek, wordt gekeken of we met het uitruilen van vluchtelingen in de regio de bezettingsgraad kunnen verhogen. Wij gaan echter niet over tot het plaatsen van twee vreemden in één bed.

Beheer en Veiligheid

Voor onze opvanglocaties geldt dat er tot op heden weinig signalen van overlast zijn. De hotels hanteren hun eigen huisregels en maken hierover afspraken met de Oekraïense vluchtelingen. Ook zorgen de hotels voor voldoende personele inzet en beveiliging. Vanuit de gemeente Rijswijk is een locatiecoördinator aangesteld die de vragen van Oekraïense vluchtelingen kan beantwoorden en het eerste aanspreekpunt is voor de hotels.

Werk

Wekelijks is er op het Werkgeversservicepunt (WSP) van de gemeente Rijswijk een goed bezocht inloopsprekuur voor Oekraïners die vragen hebben over de arbeidswet- en regelgeving of begeleiding nodig hebben bij het vinden van (betaald) werk. Dankzij deze bemiddeling hebben veel in Rijswijk opgevangen vluchtelingen uit Oekraïne al werk gevonden, voornamelijk in de kassen, horeca, schoonmaak en de logistieke sector. Vanwege de tijdelijke bescherming volgen Oekraïense vluchtelingen geen inburgeringstraject, maar dankzij het vinden van betaald werk leren zij ook sneller de Nederlandse taal en kunnen zij met een eigen inkomen gemakkelijker zelfstandig leven.

2. Huisvesting statushouders

De gemeente Rijswijk heeft een wettelijke taak voor het huisvesten van statushouders. Zij worden gevestigd in sociale huurwoningen, waarover afspraken zijn gemaakt met de woningcorporaties Vidomes en Rijswijk Wonen. Elk half jaar krijgen gemeenten een taakstelling opgelegd vanuit het Rijk voor de huisvesting van statushouders. Tot vorig jaar had Rijswijk grote moeite met het realiseren van deze taakstelling, omdat er te weinig sociale huurwoningen beschikbaar waren voor de huisvesting van diverse doelgroepen, waaronder ook statushouders. Met de opening van de flexwoonlocatie Hof van Elsenburg aan de Lange Kleiweg heeft Rijswijk de achterstand in huisvesting statushouders omgebogen naar een voorsprong op de taakstelling.

Hof van Elsenburg

Na een stroeve start in maart dit jaar, toen veel Rijswijkse statushouders vanuit de hotelopvang (HAR) aanvankelijk niet naar een flexwoning wilden verhuizen, zijn de woonunits op het Hof van Elsenburg nu allemaal gevuld. Uiteindelijk hebben slechts twee statushouders het huurcontract voor hun flexwoning niet getekend. Zij hebben inmiddels zelfstandig woonruimte gevonden in een andere gemeente.

Naast de inburgeringsconsulenten is ook het WSP actief bij de begeleiding van statushouders op het Hof van Elsenburg. Een aantal (hoog) opgeleide statushouders zet zich al in om zich zo goed mogelijk te positioneren op de arbeidsmarkt en krijgt hierbij ondersteuning van de werkconsulenten. Gezamenlijk zoeken zij naar de juiste balans tussen de behoefte aan taalontwikkeling en arbeid, al dan niet betaald, middels een taalstage of werkervaringsplaats.

Er zijn in totaal 157 statushouders die gehuisvest moeten worden volgens de gemeentelijke taakstelling voor het jaar 2023. Momenteel wonen er circa 105 statushouders op het Hof van Elsenburg in 36 van de beschikbare 67 units. Dit betreffen 28 zelfstandige en 8 onzelfstandige units waarbij per unit drie kamers worden verhuurd aan alleenstaanden. Er kunnen nog 22 nareizigers worden verwacht mits de vergunning hiervoor wordt afgegeven door de IND. De overige 31 units op het Hof van Elsenburg worden verhuurd aan andere doelgroepen met een binding aan Rijswijk en een urgente woonbehoefte (spoedzoekers), waaronder vijf zelfstandige woningen die worden ingezet voor maatschappelijke opvang. Belangstellenden voor de overwegend onzelfstandige woningen kunnen zich via de website <https://flexwonenrijswijk.nl/> aanmelden. De meeste woningen en kamers zijn inmiddels verhuurd.

Gezien het toenemende aantal te huisvesten statushouders, is er door de woningcorporaties in juni 2023 gestart met het actief doorverhuizen van huishoudens vanuit het Hof van Elsenburg naar de sociale woningvoorraad. Voor het einde van dit jaar gaan Rijswijk Wonen en Vidomes samen 15 huishoudens (ca. 70 personen) onderbrengen in de sociale woningvoorraad. Op dit moment zijn reeds 9 huishoudens verhuisd vanuit het Hof van Elsenburg. Naar verwachting wordt daarmee de gemeentelijke taakstelling voor het jaar 2023 behaald.

In de azc's verblijven momenteel ruim 70 asielzoekers die gekoppeld zijn aan de gemeente Rijswijk. Als er gezinnen uit het Hof van Elsenburg verhuizen komt daar een nieuw gezin uit een azc voor in de plaats. Voor wat betreft de alleenstaanden en koppels is bepaald dat zij doorverhuizen naar een opvolgende woonvorm zoals de nog te ontwikkelen studio's aan de Verrijn Stuartlaan- ook bekend onder de naam Bordewijkstraat. Het betreffen voornamelijk 9 alleenstaande jongeren jonger dan 27 jaar. Daarnaast zijn er nog ongeveer 15 koppels die in een azc en/of op het Hof van Elsenburg verblijven. In dit laatste kwartaal van het jaar worden met de woningcorporaties nadere afspraken gemaakt hoe het huisvesten van de verschillende gezinssamenstellingen er in relatie tot de gemeentelijke taakstelling voor komend jaar uit komt te zien.

3. Opvang voor asielzoekers

Het aantal asielverzoeken in Nederland over 2023 is vergelijkbaar met het aantal in 2022. De toename die het kabinet Rutte IV voorzag is tot nu toe uitgebleven, maar de drukste periode (augustus tot en met november) is nog niet voorbij. Doordat de opvanglocaties voor asielzoekers in Nederland voor meer dan de helft bestaan uit tijdelijke plekken (noodopvang en crisisnoodopvang) blijft het tekort aan opvangplekken groot. In Rijswijk worden geen asielzoekers opgevangen in reguliere asielzoekerscentra (azc's) of (crisis)noodopvang-locaties.

Spreidingswet

Voor het zomerreces hebben wij u met een presentatie over de Spreidingswet Asiel geïnformeerd over het landelijke beeld en de mogelijke gevolgen die toekomstige wetgeving voor Rijswijk kan hebben. Het wetsvoorstel, dat bedoeld is om de asielzoekers in kleinere en duurzame azc's eerlijker over Nederland te verdelen, is op 10 oktober jl. door de Tweede Kamer aangenomen. Wanneer de wet door de Eerste Kamer wordt behandeld is nog niet bekend. Als de Spreidingswet ook daar wordt aangenomen, zal het nog een jaar duren voordat de wet effect zal hebben. Het zoeken naar tijdelijke locaties voor noodopvang zal daarom ook in 2024 nog doorgaan.

Provinciale asielopgave

Vanwege het tekort aan asielopvangplekken is door het Rijk aan alle provincies gevraagd om locaties te realiseren voor de opvang van asielzoekers. Voor de provincie Zuid-Holland betreft dit een totaalopgave van 19.097 plekken voor het jaar 2023, berekend op basis van de methodiek van het wetsvoorstel Spreidingswet (naar rato van het aantal inwoners). Aan de Provinciale Regietafel Vluchtelingen Zuid-Holland is begin dit jaar besloten om toe te werken naar het realiseren van 10.000 opvangplekken als tussenstap richting de totaalopgave. De inzet is duurzame opvangplekken te realiseren voor minimaal vijf jaar. Gemeenten kunnen ook onderling gezamenlijk afspraken maken over tijdelijke, aansluitende locaties, waardoor er meer flexibiliteit in het aanbod mogelijk is (bijvoorbeeld: gemeente A realiseert 2 jaar en gemeente B daaropvolgend 3 jaar).

Samenwerking asielopgave Haaglanden

Door de grote omvang van de asielopgave wordt in Zuid-Holland niet op provinciaal, maar op regionaal niveau samengewerkt. Rijswijk participeert in de regio Haaglanden. Op verzoek van de commissaris van de Koning vindt er sinds begin 2023 bestuurlijk overleg plaats over asielopvang, waarbij de vraag centraal staat of en hoe in regioverband een bijdrage kan worden geleverd aan de asielopvang in Nederland. Hoewel er inmiddels door meerdere gemeenten in onze regio asielopvang in de vorm van crisis- en noodopvang wordt geboden, is het benodigde aantal duurzame plekken nog niet gerealiseerd. De oproep van de staatssecretaris en provincie aan alle gemeenten om locaties aan te dragen blijft daarom staan.

Met een technische verkenning willen wij inzichtelijk krijgen of er in Rijswijk locaties zijn die mogelijk geschikt (te maken) zijn voor tijdelijke opvang. Wij denken hierbij aan transformatie- of herontwikkelingslocaties die op termijn bestemd zijn voor permanente woonruimte. Hiermee geven wij gehoor aan de verzoeken vanuit het Rijk en de provincie om binnen de gemeente een eerste verkenning te starten. Het gaat hier om een grove inventarisatie van locaties in Rijswijk die eventueel, wanneer deze voldoen aan de eisen die daaraan gesteld worden, voor tijdelijke asielopvang ingezet kunnen worden om hiermee een bijdrage te leveren aan de regionale opgave. We houden hierbij rekening met de gevolgen die een opvanglocatie heeft voor bijvoorbeeld de druk op de directe leefomgeving en voorzieningen, zoals het onderwijs, gezondheidszorg en veiligheid. Uiteraard bieden wij bij de provincie geen locaties aan zonder de uitdrukkelijke instemming van uw raad.

Op 12 oktober 2023 vindt het tweede deel van de presentatie aan uw raad over asielopvang plaats, waarbij u door de bestuurlijke verkenner en projectleider van de regionale samenwerking wordt bijgepraat over de ontwikkelingen in de provincie Zuid-Holland en de regio Haaglanden in het bijzonder. U kunt tijdens deze presentatie ook meegeven hoe u vanuit Rijswijks perspectief kijkt naar de asielopvang, bijvoorbeeld in haalbaarheid, tijdsduur en omvang en benodigde voorzieningen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen